

Bilaga: Placering av valsedlar i valsedelställ och avskärmning av platsen för valsedlar vid allmänna val 2026

1. Placering och ordning på valsedlar i valsedelställ

Det ska vara lätt för väljarna att hitta bland valsedlarna och det ska vara enkelt för röstmottagarna att ha överblick och hålla ordning bland valsedlarna.

Vallagen reglerar inte hur placering av valsedlar i val- och röstningslokaler ska ske. Utgångspunkt är dock att valsedelsplaceringen för de röstande ska framstå som likvärdig för samtliga deltagande partier.

För att tydliggöra för röstmottagare, väljare samt partier vad som gäller kring valsedlarnas ordning i vallokal och röstningslokaler i samband med förtidsröstning rekommenderar Valmyndigheten att valnämnden i respektive kommun själva beslutar om valsedlarnas ordning.

Vid det allmänna valet förekommer tre olika valsedlar:

- Blanka valsedlar, helt utan partibeteckning, där väljaren kan skriva partibeteckning.
- Partivalsedlar, där endast partiets beteckning finns tryckt.
- Namnvalsedlar, där partibeteckning och kandidatens namn finns tryckta.

Valmyndigheten har den 31 mars 2026 beslutat om ett vägledande ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelställen.

Valmyndigheten bedömer att en likformig presentation kan uppnås genom att:

- Valsedlarna är placerade i bokstavsordning efter de partibeteckningar partierna deltar under.
- Valsedlarna för varje val står i varsin rad (helst lodrät) i ordningen riksdag (gul), kommunfullmäktige (vit) och regionfullmäktige (blå).
- Partivalsedlar för samtliga partier som deltar i valen är placerade i samma valsedelställ. Blanka valsedlar är placerade väl synliga nedanför övriga valsedlar i valsedelstället.
- Namnvalsedlar för samtliga partier som deltar i valen är placerade i samma valsedelställ. Om ett parti som deltar i valet har flera listor, varav en exempelvis är en ungdomslista bör valnämnden lägga ut samtliga namnvalsedlar som partiet lämnar in till röstmottagningsstället.

Förslaget är att valsedlar i val - och röstningslokaler ska placeras i valsedelställ i bokstavsordning efter partibeteckning. Valsedlarna ska presenteras likformigt och på ett sätt som gör det enkelt för väljare att hitta samt för röstmottagare att hålla ordning.

1. Varje vallokal och röstningslokal för förtidsröstning ska ha tillgång till minst tre valsedelställ: ett ställ för partivalsedlar som valnämnden ansvarar för att tillhandahålla, ett ställ för namnvalsedlar och ett ställ för namn- och partivalsedlar från övriga partier.
2. Valnämnden ansvarar för distribution av blanka valsedlar samt partivalsedlar för de partier som kommunen enligt vallagen ska tillhandahålla valsedlar för. Inför det allmänna valet den 13 september 2026 omfattar detta följande partier:

- Arbetarepartiet Socialdemokraterna
- Centerpartiet
- Kristdemokraterna
- Liberalerna
- Miljöpartiet
- Moderaterna
- Sverigedemokraterna
- Vänsterpartiet

Enligt vallagen måste kommunen säkerställa att valsedlar för vissa partier tillhandahålls i val- och röstningslokaler. Väljarna ska ha tillgång till valsedlar med enbart valbeteckning, valsedlar med parti- och valbeteckning för val till riksdagen samt region- och kommunfullmäktige.

Bestämmelsen gäller för de partier som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet och för de partier som för val till region- och kommunfullmäktige redan är representerade där.

Övriga partier som anmält deltagande i något av valen har rätt att få sina valsedlar utlagda i val- och röstningslokaler av röstmottagarna. Kommunen har dock inget ansvar enligt vallagen att distribuera eller se till att dessa valsedlar finns tillgängliga i lokalerna under hela eller delar av röstningsperioden. Partierna ansvarar därmed själva för att lämna dessa valsedlar till respektive lokal och i den omfattning som partierna själva bedömer vara tillräcklig.

3. Partivalsedlar ska placeras i bokstavsordning efter partibeteckning i ett valsedelstall. Valsedlarna för respektive val ska, så långt det är praktiskt möjligt, placeras i varsin lodrät rad i ordningen riksdag, kommunfullmäktige och regionfullmäktige. Blanka valsedlar placeras väl synliga nedanför övriga valsedlar i valsedelstället.

Partivalsedlarna ska ställas i bokstavsordning i ett valsedelstall enligt följande ordning:

Vänster valsedelstall

Valsedlar som valnämnden är skyldiga att tillhandahålla

Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Partivalsedel riksdag	Partivalsedel kommunfullmäktige	Partivalsedel regionfullmäktige
Blank valsedel riksdag	Blank valsedel kommunfullmäktige	Blank valsedel regionfullmäktige

Sortering i strikt bokstavsordning A-Ö utifrån partibeteckning

- Namnvalsedlar ska placeras i bokstavsordning efter partibeteckning i ett särskilt valsedelstall. Om ett parti har flera namnvalsedlar ska samtliga namnvalsedlar som partiet lämnar in till röstmottagningsstället läggas ut. De politiska partierna ansvarar för att lämna namnvalsedlar till röstningslokaler för förtidsröstning och till vallokaler. Inför att röstmottagningen startar kommer valkansliet att informera om tider, då partierna kan komma och lämna sina namnvalsedlar. För vallokaler sker detta vanligtvis cirka en halvtimme före öppning. För röstningslokaler för förtidsröstning sker det vanligtvis dagen före eller på morgonen innan röstmottagningen startar.

Namnvalsedlar ska ställas i bokstavsordning i ett valsedelstall enligt följande ordning:

Mittersta valsedelställ

Namnvalsedlar till partier i vänster valsedelstäl

[illegible]

5. Namn- och partivalsedlar från övriga partier ska placeras i ett särskilt valsedelstall i bokstavsordning efter partibeteckning. Partivalsedlar placeras före namnvalsedlar för respektive parti, i de fall båda typerna av valsedlar har lämnats in.

Namn- och partivalsedlar ska ställas i bokstavsordning i ett valsedelställ enligt följande ordning:

Höger valsedelställ

Parti- eller namnvalsedlar övriga partier

[illegible]

6. Partier som deltar i valet men vars valsedlar inte distribueras av valkansliet ansvarar själva för att lämna valsedlar till respektive val- eller röstningslokal. Valsedlarna ska lämnas till röstmottagarna, som ansvarar för att placera dem i valsedelställen. Representanter för partier ska inte själva placera valsedlar i valsedelställen. Se tidigare beslut från 29 februari 2024, § 2-Hantering av valsedlar som ej distribueras av Valmyndigheten vid allmänna val.
7. Valsedelordningen ska affischeras i vallokalerna och i röstningslokaler för förtidsröstning.

2. Avskärmning av platsen för valsedlar vid allmänna val 2026

Vid ett röstmottagningsställe ska det finnas en lämplig avskärmad plats med valsedelstall där varje väljare kan ta sina valsedlar utan insyn.

Enligt 8 kap. 2 § vallagen gäller följande vid hantering av valsedlar: ”I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen.

På denna plats ska väljaren ha tillgång till:

1. valsedlar med enbart partibeteckning,
2. valsedlar med parti- och valbeteckning
- a) för val till riksdagen samt region- och kommunfullmäktige för varje parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet,

- b) för val till region- och kommunfullmäktige för varje parti som redan är representerat där och som inte uppfyller kraven i a ovan, när det gäller röstmottagningsställen inom den region eller den kommun där partiet är representerat,

De partier som deltar i valen ska också kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Partierna ansvarar själva för att namnvalsedlar finns tillgängliga i vallokal och på röstningsställe för förtidsröstning.

Avskärmningen måste anpassas efter lokala behov och förutsättningar men följande krav bör uppfyllas:

- Avskärmningen ska inte försvåra väljarens möjligheter att läsa texten på valsedlarna
- Valsedelställen och skärmarna ska placeras så att ingen insyn kan ske från något håll
- Det måste finnas minst en avskärmad plats som kan nås av personer som använder rollator, rullstol eller liknande hjälpmedel
- Samtliga valsedlar ska finnas tillgängliga på en och samma plats i eller i anslutning till lokalen. Om valsedlar presenteras på flera platser ska samtliga valsedlar finnas tillgängliga på alla platser.

Se bild på insynsskydd för valsedelställ och valbås för sittande väljare.

Valbås för sittande väljare